

NAUCZYCIELSKA EDUKACJA

BIULETYN CENTRUM EDUKACJI NAUCZYCIELI W KOSZALINIE

2017 - NR 3/106

Uczestnicy XVIII Targów Edukacyjnych CEN w Koszalinie (fot. A. Paczkowski)

➔ *Niepowodzenie przywraca ludziom wszystkie cnoty, jakie pomyślność im odbiera.*
(Eugene Delacroix)

Koszalin: kwiecień - maj 2017

SPIS TREŚCI
„Nauczycielskiej Edukacji” 2017 nr 3/106

ISSN – 1642-34-53

W NUMERZE

SPIS TREŚCI

- O innowacyjności zarządzania edukacją i potrzebie wyciszenia. Rozmowa z Panią Joanną Witkowską – nauczycielką języka polskiego z Darłowa, uczestnikiem kursu o zarządzaniu oświatą w CEN	3
- Mariola RINK-PRZYBYLSKA, Informacja po Wiosennych Zespołach Metodycznych	7
- Ogólne cele kształcenia w szkole podstawowej	10
- Po konferencji MAMO! TATO! PROGRAMUJĘ!	11
- Teresa OGNIIEWSKA, LIX Międzyszkolny Turniej Fizyczny	13
- JPS: Ważne sprawy: Jak uczyć demokracji w szkole?	14
- Olimpiada Wiedzy o Biznesie i Innowacjach	15
- Paulina WAWSZCZAK, Program – „Finansowoaktywni. Misja: Uczciwie płacę podatki”	16
- Ważny problem: Kultura języka polskiego w szkole	17
- Ciekawy artykuł – Niepokój o czytelnictwo	19
- Konferencja Artystyczna – spotkanie w pracowni plastycznej	20
- Fotograficzny sukces plastyka w konkursie „Społeczeństwo w obiektywie”	21
- Jolanta TURKOWSKA, Dlaczego w szkole ważna jest ciekawość?	22
- Julian P. SAWIŃSKI, Jak i dlaczego innowacje zmieniają edukację?	23
- Marzena NOWIK, Z innowacją za pan brat	25
- O Stowarzyszeniu Przyjaciół Koszalina	31
- Ogólnopolska Konferencja Naukowa: „Etyka (w) szkole. Filozofia (w) edukacji. Etyki zawodowe”	34
- Nowe czasopismo „Psychologia w Praktyce”	35
- Ciekawa książka: Daniel J. SIEGEL, <i>Burza w mózgu nastolatka. Potencjał okresu dorastania</i> (...)	37
- Nowa książka o Koszalinie: Krzysztof URBANOWICZ, <i>Koszalin - historie mało znane</i> , Koszalin: Wydaw. Państwowe Archiwum w Koszalinie i portal naszemiasto.pl, 2016	39
- Filharmonia Koszalińska im. Stanisława Moniuszki zaprasza	40

„Nauczycielska Edukacja” - Biuletyn Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie

Wydawca: Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie, ul. Ruszczyca 16,
fax. 34-767-15, tel. 34-767-10; **Redakcja - 34-767-26**. Internet: www.cen.edu.pl, Poczta e-mail: jps51@tlen.pl
Redakcja: dr Julian Piotr Sawiński (redaktor naczelny), Adam Paczkowski - zdjęcia, skład komputerowy - JPS
Współpraca: nauczyciele konsultanci i doradcy metodyczni CEN

Redakcja zastrzega sobie prawo redagowania i skracania nadesłanych tekstów oraz zmiany ich tytułów.

O innowacyjności zarządzania edukacją i potrzebie wyciszenia.

Rozmowa z Panią Joanną Witkowską – nauczycielką języka polskiego z Darłowa, uczestnikiem kursu z zakresu zarządzania oświatą w CEN w Koszalinie

1. Pani Joanno - witam i bardzo dziękuję, że znalazła Pani chwilę dla czytelników „Nauczycielskiej Edukacji”. Kim jest Joanna Witkowska?

- Jestem nauczycielem języka polskiego, pracuję jako polonistka od 1999 roku, obecnie w Zespole Szkół Morskich w Darłowie. Ponadto jestem prezesem Darłowskiego Centrum Wolontariatu. Jestem osobą aktywną, lubię nowe wyzwania. **Praca w wolontariacie** pozwala mi cieszyć się z radości innych, a także uczestnikiem kursu kwalifikacyjnego z zakresu zarządzania oświatą w CEN w Koszalinie.

Joanna Witkowska (fot. Arch. JW)

2. Pani Joanna! Interesuje się Pani innowacjami w edukacji?

- Interesuje mnie także innowacyjność w zarządzaniu edukacją.

3. Innowacje szkolne budzą dość powszechne zainteresowanie. Czemu one służą?

- Współcześnie wielu badaczy zajmuje się unowocześnionymi, innowacyjnymi oraz eksperymentalnymi rozwiązaniami w zakresie zarządzania edukacją. Należy zadać sobie pytanie: **czemu one służą?** Autorzy książki pt. „Innowacyjność w zarządzaniu edukacją” odpowiadają, że innowacyjność ma służyć wzrostowi efektywności pracy nauczycieli i uczniów, a co za tym idzie podniesieniu poziomu edukacji w ogóle.

4. Synonimem innowacji jest nowatorstwo pedagogiczne. Chodzi w nim oczywiście o poszerzenie celów i treści kształcenia oraz poprawę skuteczności edukacji?

- Nowatorstwo pedagogiczne to nowe rozwiązania programowe, organizacyjne lub metodyczne mające na celu poszerzenie lub modyfikację realizowanych w szkole/placówce celów i treści kształcenia, wychowania lub opieki, albo **poprawę skuteczności** działania szkoły.

5. Jakie kluczowe kompetencje powinna dziś rozwijać szkoła?

- Współczesna szkoła powinna rozwijać kompetencje, które pomogą uczniom sprostać wyzwaniom rynku pracy i społeczeństwa wiedzy. Skuteczność całego systemu oświaty zależy od efektywności działania poszczególnych szkół. Szkoła winna **wspierać uczniów w rozwoju**, a nauczyciele doskonalić metody i warunki nauczania i wychowania, ulepszać organizację pracy oraz podnosić kompetencje.

O innowacyjności zarządzania edukacją i potrzebie wyciszenia.

Rozmowa z Panią Joanną Witkowską – nauczycielem języka polskiego z Darłowa, uczestnikiem kursu z zakresu zarządzania oświatą w CEN w Koszalinie – cd.

6. Interesującą książką jest „Pedagogika ciszy” Teresy Olearczyk (Kraków 2010). Proponuje innowacyjne podejście do wychowania. Ukazuje znaczenie wyciszenia się i ciszy w wychowaniu. Co Pani sądzi o takim pomysle?

- Jedną z propozycji, która zwróciła moją uwagę jest tekst J. P. Sawińskiego *Między aktywnością a wyciszeniem*. Dlaczego akurat ten tekst? Myślę, że pan doktor zaczarował mnie swoją osobowością, podczas krótkiej rozmowy okazał się osobą z charyzmą, człowiekiem zajmującym się ornitologią i kochającym naturę. Mówił o swoich pasjach z błyskiem w oku. Pomyślałam sobie, jakie pomysły na innowacyjną szkołę ma pan doktor, który lubi spędzać czas na działce plewiąc pietruszkę?

7. To fakt, że człowiek potrzebuje psychicznej równowagi. Jak się więc można wyciszyć?

- Autor tekstu pisze, że człowiek potrzebuje przede wszystkim psychicznej równowagi. Osobą, która szczególnie potrzebuje wyciszenia w codziennych zajęciach jest dyrektor szkoły. „Wyciszenie to znalezienie ciszy i spokoju, relaks ciała i umysłu, **unikanie natłoku spraw**, myśli, zgiełku i hałasu”- pisze ww. autor i zwraca uwagę na to, że powinno się zadbać o odpoczynek umysłu (trening uważności). W dalszej części tekstu dr Sawiński podejmuje temat innowacji edukacyjnej, która polegałaby na takim działaniu uczniów i nauczycieli, aby „przeżywać i smakować oraz działać zgodnie z własnymi potrzebami, zainteresowaniami, pasjami”.

8. Czy to prawda, że obecna szkoła - Pani zdaniem – nastawiona jest na innowacje dydaktyczne, przedmiotowe?

- Szkoła nastawiona jest raczej na innowacyjne nauczanie w zakresie przedmiotów, a nie kładzie nacisku na samorealizowanie się ucznia i nauczyciela. Na przykład, Autor ww. tekstu w rozdziale pt. „*Mózg potrzebuje wyciszenia*” zauważa, że nauczyciele powinni posiadać wiedzę na temat funkcjonowania mózgu człowieka. Każdy potrzebuje chwili spokoju, jeden potrafi zaczytać się w fascynującej książce, inny spędza czas w ogródku, jeszcze inny uprawia sport. Ważne są te chwile, które pozwalają nabrać dystansu do pewnych spraw, chwile, w których można przemyśleć, zastanowić się.

9. To fakt, że ludzki mózg jest naszym „centrum dowodzenia” i warto o niego dbać. Jak można to robić?

- Mózg potrzebuje treningu, jest naszym „centrum dowodzenia”, ważne jest to, by uświadomić sobie, że dbając o **higienę naszego mózgu**, dbamy o higienę naszego myślenia.

10. Wielu psychologów i dydaktyków wskazuje, że w życiu ważne jest pozytywne myślenie oraz optymizm. Jak ono wywiera wpływ na nasze sukcesy?

- Czy ważne jest pozytywne myślenie? Według psychologów jest to niezwykle ważne, powstaje wiele tekstów, artykułów, które można znaleźć w internecie, które mogą służyć jako poradniki pozytywnego myślenia. Wielu podkreśla, że warto, należy o tym **rozmawiać z uczniami** i nauczycielami, dzięki temu można osiągnąć sukces w edukacji, a przede wszystkim można wychować w szkole młodych optymistów, którzy chętnie się rozwijają. Każdy człowiek potrzebuje wyciszenia, jesteśmy zabiegani i trudno nam się skupić na tym, co jest ważne.

O innowacyjności zarządzania edukacją i potrzebie wyciszenia.

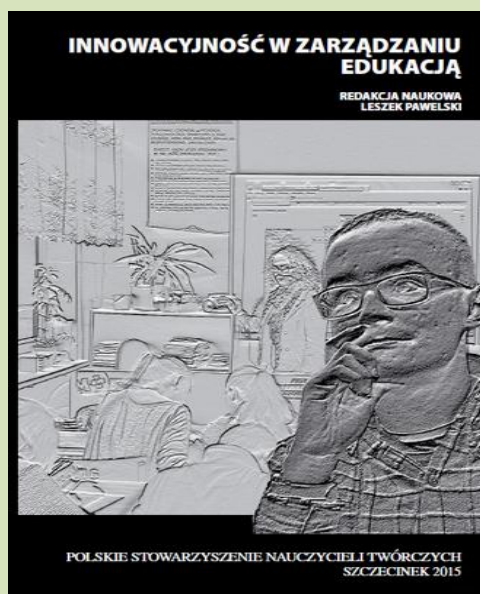
Rozmowa z Panią Joanną Witkowską – nauczycielem języka polskiego z Darłowa, uczestnikiem kursu z zakresu zarządzania oświatą w CEN w Koszalinie – cd.

11. Po co więc jest nam potrzebna cisza?

- Pojęcie „ciszy”, jak pisze ww., stało się przedmiotem badań naukowych. Badacze zapewniają, że w ciszy nasze **myśli stają się „głośnie”** i wyraziste. Myśli pozwalają powiedzieć sobie, że potrafię i mogę to zrobić.

12. Czy każdy z nas potrzebuje jakiegoś wyciszenia?

- Myślę, że każdy z nas potrzebuje takiego wewnętrznego wyciszenia, oddalenia się od drugiego człowieka, żeby pobyć samemu. Ja osiągam taki stan spacerując w szybkim tempie, często po darłowskiej plaży. Wiatr, fale, szum morza sprzyjają jasnemu myśleniu. Problemy stają się mniejsze, często przychodzą do głowy rozwiązania, o których wcześniej nie myślałam. Wtedy **nabiera się dystansu do siebie** i różnych spraw. Świat wydaje się lepszy.

„Innowacyjność w zarządzaniu edukacją” – okładka (fot. www.psnt.pl)

13. Ale powróćmy do książki „Innowacyjność w zarządzaniu edukacją”. Co ponadto zainteresowało Panią w jej treści?

- W książce „Innowacyjność w zarządzaniu edukacją” trafiłam na ciekawy tekst prof. Janusza Morbitzera pt. **W stronę szkoły przyszłości - zarys problematyki**. Autor jest wykładowcą w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej. Morbitzer stawia wiele pytań dotyczących funkcjonowania współczesnej szkoły. Zauważa, że tradycyjny model szkoły nie nadąża za nowoczesnymi technologiami. Uczeń i nauczyciel korzystają z tych samych źródeł wiedzy.

14. Faktycznie, wiele osób krytykujących dziś szkołę wskazuje, że ona nie nadąża za nowoczesnymi technologiami. Czy jest – Pani zdaniem – z tego jakieś wyjście?

- Czy to źle? Myślę, że dobrze i że wymaga to od nowoczesnego nauczyciela pomysłowości, konstruktywności i pokazania uczniom swoich pasji. Autor przedstawia historię szkolnictwa, różne jej modele i zauważa, że współczesna szkoła powinna być **instytucją stwarzającą warunki** do samodzielnego poszukiwania informacji i aktywnego przekształcania ich w użyteczną wiedzę.

O innowacyjności zarządzania edukacją i potrzebie wyciszenia.

Rozmowa z Panią Joanną Witkowską – nauczycielem języka polskiego z Darłowa – cd.

15. Zmienia się więc funkcja i zadania nauczyciela, a może nawet samo pojęcie „nauczyciel”. Kim staje się teraz nauczyciel?

- Ciekawym jest zagadnienie, które porusza autor, mianowicie znaczenie pojęcia „nauczyciel”. Dzisiaj to już nie jest osoba, która naucza, ale taka, która **wspomaga uczenie się innych**. To doradca, a nie mędrzec. Inspirujące dla mnie są słowa C. R. Rogersa: „Nigdy niczego nie nauczyłem swoich studentów. Stworzyłem im jedynie warunki, w których mogli się uczyć”.

Nauczyciele i uczniowie Zespołu Szkół Morskich w Darłowie (fot. Arch. JW.)

16. Niektórzy lansują dziś „Kopernikański przewrót w edukacji”, czyli proponują akcentowanie uczenia się i aktywności uczniów w szkole?

- Profesor Janusz Morbitzer zwraca również uwagę na tzw. ”Kopernikański przewrót w edukacji”, który polega na „wstrzymaniu nauczycieli, a ruszeniu uczniów”. Takie działanie przynosi dużo korzyści edukacyjnych. W tym przypadku nauczyciel staje z boku, a rolę pierwszoplanową pełni uczeń, który podlega ciągłej aktywizacji. Ważną sprawą, o której pisze Morbitzer są **nowoczesne media**, które znacząco wpłynęły na współczesnego ucznia. Wymagają jednak ucznia myślącego, który potrafi wykorzystać wiedzę internetową do tego, by się rozwijać.

17. Czyli ważne jest, aby w szkole dominowała samodzielna aktywność uczniów. Czy to może być konkluzją naszej rozmowy?

- Konkluzja tekstu, z którą się zgadzam, jest taka, że we współczesnej szkole powinien pracować nauczyciel, **który dostrzega przemiany** dokonujące się w prawie każdym obszarze naszego życia, a szkoła powinna być miejscem, w którym młodemu człowiekowi stwarza się warunki do samodzielnego odkrywania i zdobywania wiedzy.

- Życzę powodzenia w zmienianiu edukacji i serdecznie dziękuję za rozmowę. – Julian Piotr Sawiński: redaktor naczelny „Nauczycielskiej Edukacji”

Informacja po Wiosennych Zespołach Metodycznych *Z pomysłem na nowoczesną szkołę*

XVIII Targi Edukacyjne oraz Wiosenne Zespoły Metodyczne organizowane przez nasze Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie w dniach 17-18 marca 2017 r. zgromadziły w Zespole Szkół nr 11 w Koszalinie wielu nauczycieli zainteresowanych **zmianami planowanymi w oświacie**. W różnego rodzaju zajęciach: wykładach, pokazach, warsztatach, zajęciach praktycznych, artystycznych, sportowych, metodycznych i konsultacjach – w pięćdziesięciu ośmiu propozycjach – wzięło udział ponad 2280 nauczycieli.

W tym roku największym zainteresowaniem cieszyły się formy dotyczące organizacji

kształcenia i programu nauczania matematyki. Najtłumniej stawili się nauczyciele przedszkoli zaintrygowani różnymi sposobami inspirowania najmłodszych dzieci do myślenia matematycznego z wykorzystaniem naturalnych umiejętności przedszkolaków – kreatywności. Nauczyciele matematyki wyższych szczebli edukacyjnych skoncentrowali się na analizie nowej podstawy programowej i wykorzystaniu nowoczesnej technologii w nauczaniu tego przedmiotu, podobnie jak nauczyciele innych przedmiotów ogólnokształcących.

Fot.: Uczestnicy XVIII Targów Edukacyjnych (fot. A. Paczkowski)

Zmiany w podstawie programowej języka polskiego zaciekały wielu polonistów. Propozycje organizacji roku szkolnego oraz wdrażania zmian w systemie edukacyjnym ściągnęły na spotkanie ponad stu dyrektorów szkół. Również bardzo wielu nauczycieli skupiło swoją uwagę na zagadnieniach dotyczących indywidualizacji kształcenia dzieci ze specjalnymi potrzebami, np. na usprawnianiu zaburzeń rozwojowych **metodą integracji sensorycznej** oraz planowaniu indywidualnej terapii dzieci z autyzmem.

Informacja po Wiosennych Zespołach Metodycznych Z pomysłem na nowoczesną szkołę – cd.

Nauczyciele uczestniczyli w prezentacjach zastosowania tzw. podłogi interaktywnej i tablic multimedialnych, tabletów oraz urządzeń, które każdy uczeń ma w kieszeni – iPodów, iPadów, Iphonów itp. Na innych zajęciach dyskutowano o programowaniu od najmłodszych lat i robotyce.

Fot.: Uczestnicy XVIII Targów Edukacyjnych (fot. A. Paczkowski)

W związku z reformą organizacja nauczania i pracy nauczyciela, analiza nowej podstawy programowej to najczęściej omawiane zagadnienia. Na warsztatach prelegenci, konsultanci, doradcy metodyczni, przedstawiciele wydawnictw prezentowali: sytuację prawną nauczycieli, wymagania podstawy programowej, pomysły na uzyskiwanie trwałych efektów w kształceniu, nowe metody nauczania na zajęciach sportowych czy możliwości adaptacji metod i technik pracy do warunków określonych w nowej

podstawie języków obcych. Była okazja do zapoznania się z alternatywnymi propozycjami uwzględniającymi korelację przedmiotową. Nauczyciele poznali także propozycje podręczników oraz zeszytów ćwiczeń dla uczniów. Otrzymali zwiastuny podręczników oraz informacje o edukacyjnych platformach wydawnictw, generatorach materiałów dydaktycznych, elektronicznych poradnikach czy multimedialnych bibliotekach.

**Informacja po Wiosennych Zespołach Metodycznych
Z pomysłem na nowoczesną szkołę – cd.**

Fot.: Uczestnicy XVIII Targów Edukacyjnych (fot. AP)

Inni uczestnicy skupili uwagę na kreatywności uczniów, edukacji filmowej i wykorzystania różnych mediów w kształceniu przedmiotów artystycznych, inspirowaniu uczniów do działań twórczych. Nauczyciele brali udział w zajęciach praktycznych – rysowali, śpiewali, tańczyli i trenowali koszykówkę.

„Zawodowcy” także zapoznali się ze zmianami strukturalnymi, specyfiką szkół branżowych, z propozycjami staży europejskich dla uczniów i nauczycieli, z programem europejskim Erasmus +. Wychowawcy i pedagodzy uzyskali informacje i praktyczne wskazówki dotyczące: skutecznych form integracji grupy, budowania dobrych relacji z rodzicami, zasad konstruowania programów wychowawczo-profilaktycznych, organizacji wolontariatu i doradztwa zawodowego zgodnie ze wskazaniem nowej podstawy programowej.

Wszyscy uczestnicy mieli również okazję zapoznać się z różnorodną ofertą wydawnictw edukacyjnych.

- Mariola Rink-Przybylska – CEN w Koszalinie

Spotkanie w Klubie Dyrektora CEN

W ramach Wiosennych Zespołów Metodycznych 18 marca 2017 zaproszono dyrektorów do uczestnictwa w **Klubie Dyrektora**. Tematem spotkania były sprawy reformy edukacji i wdrażania nowej podstawy programowej, a także nowe uregulowania prawne.

Dyrektor Szkoły 4/2017 (fot. www.dyrektor.szkoły.pl)

Ogólne cele kształcenia w szkole podstawowej

Preambuła podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej - 2017

Kształcenie w szkole podstawowej stanowi fundament wykształcenia. Zadaniem szkoły jest łagodne wprowadzenie dziecka w świat wiedzy, przygotowanie do wykonywania obowiązków ucznia oraz wdrażanie do samorozwoju. Szkoła zapewnia bezpieczne warunki oraz przyjazną atmosferę do nauki, uwzględniając indywidualne możliwości i potrzeby edukacyjne ucznia. Najważniejszym celem kształcenia w szkole podstawowej jest dbałość o integralny rozwój biologiczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny i moralny ucznia [2017].

Kształcenie w szkole podstawowej trwa osiem lat i jest podzielone na dwa etapy edukacyjne:

- 1) I etap edukacyjny obejmujący klasy I–III szkoły podstawowej – edukacja wczesnoszkolna;
- 2) II etap edukacyjny obejmujący klasy IV–VIII szkoły podstawowej.

Kształcenie ogólne w szkole podstawowej ma na celu:

- 1) wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);
- 2) wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej;
- 3) formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;
- 4) rozwijanie kompetencji takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość;
- 5) rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;
- 6) ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności;
- 7) rozbudzanie ciekawości poznawczej uczniów oraz motywacji do nauki;
- 8) wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat;
- 9) wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji;
- 10) wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej;
- 11) kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;
- 12) zachęcanie do zorganizowanego i świadomego samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy;
- 13) ukierunkowanie ucznia ku wartościom [1].

1. Podstawa programowa kształcenia ogólnego z komentarzem. Szkoła podstawowa, Warszawa: MEN 2017.

Po konferencji MAMO! TATO! PROGRAMUJĘ!

11 marca 2017 roku odbyła się w Centrum Edukacji Nauczycieli konferencja dla nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów na temat nauki programowania pod hasłem **MAMO! TATO! PROGRAMUJĘ!** Zainteresowanie było bardzo duże, jednak ze względu na zajęcia warsztatowe liczba miejsc była ograniczona. Ostatecznie w konferencji wzięło udział 80 osób.

Konferencję otworzył Dyrektor Centrum Edukacji Nauczycieli pan Stefan Turowski oraz gość konferencji Zachodniopomorski Wicekurator Oświaty pan Robert Stępień. W części wykładowej pani Izabela Suckiel omówiła treści nowej podstawy programowej w kontekście nauki programowania już od klas I – III szkoły podstawowej.

Fot.: Uczestnicy konferencji (fot. A. Paczkowski)

Pan Marek Suckiel przedstawił możliwości nauczania elementów programowania bez komputera – z wykorzystaniem maty edukacyjnej czy puzzli edukacyjnych Scottie Go. Z kolei pan Dariusz Piekarczyk zaprezentował narzędzia programistyczne możliwe do wykorzystania w szkole podstawowej.

Fot.: Uczestnicy konferencji podczas warsztatów (fot. A. Paczkowski)

→ KONFERENCJA O PROGRAMOWANIU

Po konferencji MAMO! TATO! PROGRAMUJĘ! – cd.

Po przerwie z poczęstunkiem, wszyscy uczestnicy mieli możliwość uczestniczyć w czterech warsztatach:

- Puzzle edukacyjne do programowania „Scottie Go” – prowadził pan Marek Suckiel;
- Programowanie robotów edukacyjnych – prowadził pan Dariusz Piekarz;
- Mata edukacyjna - prowadziły panie Iwona Łotysz i Urszula Rusiak;
- Podstawy programowania w Baltie – prowadzili pani Elżbieta Zając i pan Piotr Kwietniewski.

Fot.: Uczestnicy konferencji podczas warsztatów (fot. A. Paczkowski)

Wszystkie zajęcia były na wysokim poziomie merytorycznym, a jednocześnie świetną zabawą dla uczestników. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom uczestników, a także osób, które nie mogły uczestniczyć w konferencji przygotowujemy ofertę warsztatów 4 – 6 godzinnych, które dadzą możliwość poznania wszystkich metod i narzędzi prezentowanych na konferencji. Prosimy śledzić naszą stronę internetową (IS).

LIX Międzyszkolny Turniej Fizyczny

11 marca 2017 r. odbył się w Centrum Edukacji Nauczycieli LIX Międzyszkolny Turniej Fizyczny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych z województwa zachodniopomorskiego. Organizatorem Turnieju jest Wydział Matematyczno-Fizyczny Uniwersytetu Szczecińskiego przy współudziale Zachodniopomorskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Szczecinie oraz Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie.

Celem Turnieju jest podnoszenie poziomu nauczania fizyki, popularyzacja tego przedmiotu. Składa się z dwóch etapach następujących kolejno tego samego dnia i oddzielonych 15-minutową przerwą. Pierwszy etap – test wyboru (20 pytań) – 60 min.; drugi etap – 3 zadania (2 rachunkowe, 1 nieobliczeniowe) – 90 min. W obu etapach biorą udział wszyscy zgłoszeni uczestnicy. W tym dniu Turniej odbył się równoległe na **Wydziale Matematyczno-Fizycznym US** – dla szkół z powiatów: Choszczno, Goleniów, Gryfice, Gryfino, Kamień Pomorski, Łobez, Myślibórz, Police, Pyrzyce, Stargard Szczeciński, Szczecin, Świnoujście, Wałcz oraz **w Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie** – dla szkół z powiatów: Białogard, Drawsko Pomorskie, Kołobrzeg, Koszalin, Sławno, Szczecinek, Świdwin.

Fot.: Młodzież podczas Turnieju (fot. Arch. CEN)

W tegorocznej edycji udział wzięło 60 uczniów. W naszym ośrodku do rywalizacji stanęło 23 uczniów reprezentujących I LO w Koszalinie, II LO w Koszalinie, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Świdwinie, Społeczne Liceum Ogólnokształcące STO w Szczecinku, I LO im. Ks. Elżbiety w Szczecinku.

- Teresa Ogniewska – konsultant CEN

Ważne sprawy: Jak uczyć demokracji w szkole?

Demokracja w szkole to ważny problem w wolnym i demokratycznym kraju. Ten ciekawy i potrzebny problem współczesnej edukacji, pracy nauczycieli oraz zarządzania szkołą podjęła niedawno redakcja „Dyrektora Szkoły”. Oto fragment wstępuniaka redakcyjnego [1].

„Jak uczyć demokracji w szkole? Jakie warunki powinny być spełnione, abyśmy mogli mówić o prawdziwie partycypacyjnym nią zarządzaniu? Odpowiedzi na te pytania udzielają dr Krystyna Starczewska w wywiadzie *Szkoły potrzebują autonomii*, Katarzyna Klimowicz w artykule *O istocie demokratyzacji szkół* oraz autorzy *Niezbędnika* – praktycy realizujący w prowadzonych przez siebie projektach ideę partnerstwa w szkole.

Na podstawie wielu przykładów udowadniają, że bezpośrednie zaangażowanie oraz włączenie społeczności szkolnej w proces kolektywnego podejmowania decyzji przyczyniają się do wzrostu

poczucia sprawstwa i satysfakcji z podejmowanych działań, są też jednymi z podstawowych warunków, by edukacja była wspólnym projektem uczniów, rodziców i nauczycieli.

Trwa wdrażanie reformy edukacji. Aby łatwiej było się Państwu odnaleźć w tym trudnym okresie, publikujemy opracowania dotyczące dokonywanych przeobrażeń, m.in. zestawienie najważniejszych zadań, jakie czekają dyrektorów w najbliższym półroczu, oraz szczegółowe omówienie zasad tworzenia arkusza organizacji pracy” [1].

„Dyrektor Szkoły” – okładka nr 3/2017 (fot. www.dyrektorszkoły.pl)

1. Redakcyjna informacja z nr 3/2015 – www.dyrektorszkoły.pl – 06.03.2017.

Olimpiada Wiedzy o Biznesie i Innowacjach

Olimpiada Wiedzy o Biznesie i Innowacjach adresowana jest do uczniów szkół ponadgimnazjalnych z terenu całej Polski. 1 marca odbył się etap szkolny tej olimpiady. Projekt jest kontynuacją organizowanej przez Stowarzyszenie Instytut Nowych Technologii w Łodzi w latach 1999-2011 Olimpiady Wiedzy o Regionie i Przedsiębiorczości, w której co roku udział brało ponad 10 tys. uczniów.

Oczywistym celem głównym olimpiady jest upowszechnianie wiedzy o szeroko rozumianej gospodarce i biznesie, ze szczególnym **uwzględnieniem innowacji**. Projekt realizowany jest przy wsparciu ze strony Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Olimpiada miała charakter konkursu i składa się z trzech etapów, z czego dwa pierwsze realizowane są za pośrednictwem platformy internetowej. Ostatni etap ma wymiar praktyczny i polega na rozwiązaniu case'ów biznesowych w zespołach.

Oto harmonogram olimpiady:

- >> I etap – szkolny: 1 marca br.;
- >> II etap – okręgowy (wojewódzki): 14 marca br.;
- >> III etap – finał (ogólnopolski) marzec/kwiecień br. [1]

Ogólnopolska Gala Finałowa odbyła się w Łodzi w kwietniu 2017 r. trzy zwycięskie zespoły otrzymały nagrody rzeczowe, puchary oraz dyplomy. Więcej informacji: www.olimpiada.org.pl

Olimpiadę objął patronatem medialnym tygodnik „Głos Nauczycielski” [1].

1. <http://www.olimpiada.org.pl> – z 28.02.2017.

Program – „Finansowoaktywni. Misja: Uczciwie płacę podatki”

Ruszyła III ogólnopolska edycja programu edukacyjnego „Finansowoaktywni. Misja: Uczciwie płacę podatki” realizowanego przez Ministerstwo Finansów w Warszawie. Warto poznać i promować.

Jest to **bezpłatny program edukacyjny** skierowany do wszystkich uczniów i nauczycieli szkół gimnazjalnych. Celem projektu jest kształtowanie świadomości i wiedzy podatkowej młodzieży gimnazjalnej, a także uświadomienie negatywnych konsekwencji, jakie wiążą się z istnieniem szarej strefy.

Program ma pokazać młodym ludziom, że regulowanie zobowiązań wobec państwa to również przejaw nowoczesnego patriotyzmu, a podatki przeznaczone są na cele, z których korzystamy wszyscy.

Wspieranie rozwoju uczniów i budowanie w nich świadomości podatkowej to bardzo ważne zadanie dla nauczycieli i pedagogów. Zachęcamy zatem do współpracy.

Fot.: Pieniądze (fot. www.interia.pl)

Zgłoszenie do programu jest bardzo proste. Wystarczy, że nauczyciel wypełni formularz zgłoszeniowy: <https://finansoaktywni.pl/zamow-darmowy-zestaw/>. W marcu i kwietniu na adres szkoły dostarczone zostaną bezpłatne materiały dydaktyczne opracowane przez specjalistów. Prezentują one zagadnienia podatkowe w sposób **przystępny i atrakcyjny dla gimnazjalistów**.

Nauczyciel na podstawie zamówionego bezpłatnego zestawu edukacyjnego przeprowadzi w klasie zajęcia dydaktyczne pt. „Znam podatki. Wiem, po co je płacę”. Więcej informacji na stronie www.finansoaktywni.pl.

Następnie nauczyciel wraz z uczniami może wziąć udział w **konkursie**. Zadaniem uczestników jest nagranie filmu „**Pozytywnie o podatkach**”. Nagrodami dla dziesięciu zwycięskich zespołów są m.in. wycieczka do Warszawy połączona ze zwiedzaniem, atrakcyjne nagrody rzeczowe oraz warsztaty filmowe z Youtuberem Piotrem „Ziemniakiem” Latałą.

W związku z powyższym bylibyśmy bardzo wdzięczni za Państwa pomoc, w szczególności poprzez:

1. Zamieszczenie przygotowanej przez nas informacji o programie na Państwa stronie internetowej;
2. Przesłanie informacji w postaci wiadomości e-mail do szkół gimnazjalnych, z którymi współpracuje Państwa instytucja.
3. Zamieszczenie przygotowanej przez nas informacji o programie na Państwa stronie internetowej;
4. Przesłanie informacji w postaci wiadomości e-mail do szkół gimnazjalnych, z którymi współpracuje Państwa instytucja.

Z góry serdecznie dziękujemy za pomoc. Z poważaniem - **Paulina Wawszczak**, zespół programu edukacyjnego „Finansoaktywni. Misja: Uczciwie płacę podatki”.

➔ Paulina Wawszczak - p.wawszczak@synertime.pl - tel: (48-22) 544-05-11 – **Synertime**

Ważny problem: Kultura języka polskiego w szkole

Język polski jest najważniejszym przedmiotem w polskiej szkole. Jest też dobrem naszej kultury oraz czymś, co łączyło i łączy Polaków. Oto ciekawy artykuł Bogdana URBANKA [2017] pt. „O języku nie od święta”, który przypomina o jego istocie i ogromnym znaczeniu. Warto przeczytać!

Jasno i zrozumiale istotę oraz znaczenie języka polskiego charakteryzuje obowiązująca i prawnie normująca **ochronę języka polskiego** Ustawa z dnia 7 października 1999 r. wraz z jej późniejszymi ujednoliconymi zmianami z 12 listopada 2015 r. [5] już w preambule. Podkreśla również potrzebę ochrony tożsamości narodowej w procesie globalizacji, jak i polskiej kultury.

Fot.: Książki (fot. www.facebook.com/pl)

Jednocześnie trzeba rozumieć, że język jest czymś ważnym i szczególnym, ale autor przestrzega, aby nie popadać w przesadną skrajność – pamiętając, że **w językowej codzienności** bywa z nim rozmaicie. Język ojczysty stanowi ważki wyznacznik narodowej tożsamości i młodemu pokoleniu należy ciągle o tym przypominać [4].

Jak i kiedy przypominać? Oczywiście przy różnych okazjach, nie tylko na lekcjach języka polskiego, bo każdy nauczyciel na swoim przedmiocie nauczania powinien pielęgnować poprawność polszczyzny. W ww. ustawie stwierdza się m.in., że: „**Polszczyzna łączyła i łączy** dziś wszystkich Polaków, bez względu na miejsce zamieszkania, wiek, poglądy polityczne i wszelkie inne różnice czy odrębności”. A także stwierdza się, że:

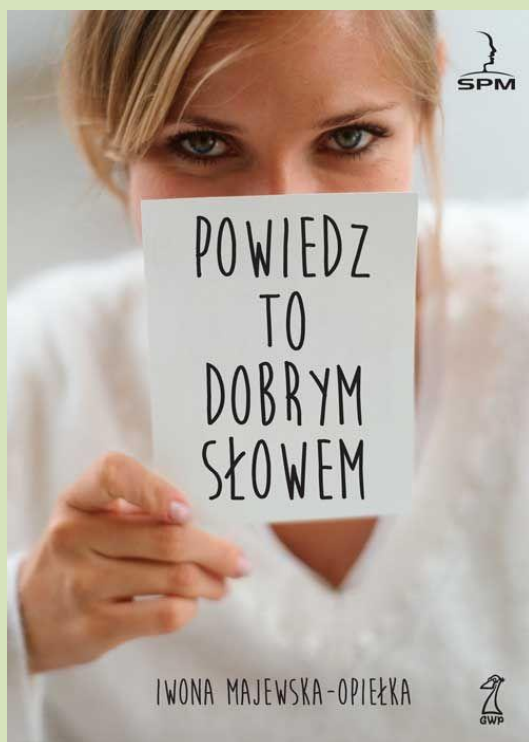
→ „**Nie ma innego dobra tak powszechnego i tak ważnego dla nas wszystkich jak język ojczysty.**”

„Język jest podstawowym składnikiem tożsamości Polaków i dobrem narodowej kultury. Wejście do Unii Europejskiej spowodowało, że **troska o polszczyznę** nabrała nowego wymiaru, nasz język stał się piątym – pod względem liczby użytkowników – językiem UE i istnieje duża szansa na to, by stał się także jednym z najważniejszych języków europejskich. Powinniśmy więc nie tylko dbać o polszczyznę w kraju, lecz także upowszechniać ją poza granicami Polski” [5].

Jakże ważnym więc zadaniem każdego nauczyciela, jak i całej szkoły, jest uczyć ładnego mówienia oraz wziąć odpowiedzialność za słowa. Kilka lat temu na portalu Edunews.pl był artykuł na ten temat pt. ***Szkoła ładnie mówiąca po polsku*** [1], w których chodziło o uwrażliwienie nauczycieli i edukatorów na potrzebę pracy nad podniesieniem precyzji formułowania naszych myśli i słów. Warto przeczytać i przemyśleć, a przede wszystkim ten problem zrozumieć!

Ważny problem: Kultura języka polskiego w szkole – cd.

Jest sprawą oczywistą, że to przecież właśnie rozumienie słów, terminów i zwrotów danego języka, jest podstawową zdolnością uczenia się. Niedawno, ważność słowa podkreślił Mateusz Świstak [3] w artykule pt. *Słowo jest twórcze* - upowszechnionym w „Głosie Nauczycielskim”. Ukazał w nim ogromne znaczenie i oddziaływanie ludzkiego języka na innych ludzi.

„Powiedz to dobrym słowem” – okładka (fot. www.empik.com)

Jakość i poziom naszej kultury widać najlepiej w naszym codziennym języku. Słusznie ww. autor stwierdził, że choć świat postawił dziś na obrazy, ilustracje, filmy – wizualizację – to słowa nadal mają duże znaczenie. **Słowo jakby odchodzi w cień.** Co zrobić w szkole, aby one nie straciło swej ogromnej kulturowej roli? Po pierwsze: Trzeba pobudzać krytyczne myślenie i postawy rozumnej niezgody uczniów oraz nauczycieli, jak i potrzebę ładnego mówienia, bo:

→ **Potrzebna jest nam szkoła, która pobudza postawy rozumnej niezgody i konstruktywnego sprzeciwu.** [prof. Tadeusz Sławek 2016]

Jakość naszej mowy w dużym stopniu zależy od nauczycieli i szkoły. Oczywiście jest, że jakieś tam znaczenie w tym zakresie mają wszelkie dyskusje publiczne, ale istotne jest, aby były one na odpowiednim poziomie językowym. Ważne są też szkolne akcje i rozważania o **kulturze języka w szkole** oraz rozumienie, że język ojczysty jest nie tylko ważkim wyznacznikiem narodowej tożsamości, ale także zwierciadłem społeczeństwa. Artykuł warto przeczytać w całości! (JPS)

1. SAWIŃSKI J.P., *Szkoła ładnie mówiąca po polsku*, Edunews.pl – z 25.10.2009.
2. SŁAWEK, *Edukacja i kultura nadziei*, „Instytut Idei” 2016 nr 10, s. 12-17.
3. ŚWISTAK M., *Słowo jest twórcze. O storytellingu w pracy z dziećmi*. „Głos Nauczycielski” 2015 nr 10, s. 12.
4. URBANEK B., *O języku nie od święta*, „Nowa Szkoła” 2017 nr 1, s. 18-24.
5. Ustawa o ochronie języka polskiego z 7 października 1999 – MP 2005 nr 84, poz. 1203.
6. www.empik.com.pl

Ciekawy artykuł - Niepokój o czytelnictwo

Czytelnictwo Polaków spada od lat. Alarmują o tym nie tylko poloniści. Oto ciekawy artykuł na ten temat: Piotr SKURA, *Tylko co trzeci Polak czyta książki. Dramat w okładkach*, „Głos Nauczycielski”. Wielu o tym ostatnio pisze z niepokojem, bo: „Jedynie 37 % Polaków przeczytało w 2016 r. jakąkolwiek książkę, a tylko 10 % sięgnęło po siedem lub więcej pozycji. W życiu osób lubiących czytać książki szczególne znaczenie odegrała szkoła. I szkolna biblioteka” [3].

Czytanie książek przez Polaków bada co roku Biblioteka Narodowa i ogłasza raporty. Teraz już: „po raz 14. przeprowadziła **badanie czytelnictwa**, tym razem przy współpracy z pracownią Kantar Public. W badaniu wzięła udział ogólnopolska reprezentatywna próba 3149 respondentów w wieku co najmniej 15 lat. Wnioski? Jest źle” [3].

Choć na szczęście nie jest gorzej niż przed rokiem. Wskaźniki czytelnictwa są podobne do tych z poprzedniego badania. **I równie pesymistyczne.** W ciągu ostatnich 12 miesięcy jedynie 37 % Polaków sięgnęło po choćby jedną książkę. Warto przypomnieć, że w 2004 r. co najmniej jedną książkę przeczytało 58 % Polaków, w 2006 r. – 50 %, a w 2010 r. – 44 % [3].

Czytelnictwo uczniów rozwija szkoła, w szczególności poloniści i bibliotekarze, ale istotne znaczenie ma rodzina. Jeśli dziecko w domu nie widzi czytających książki rodziców to sadzi, że nie jest to konieczne. W szkole oczywiście można w różny sposób pokazywać potrzebę czytania, **obcowania z lekturą** i promować czytelnictwo nie tylko lektur z języka polskiego, ale też literatury popularnonaukowej: biologicznej, geograficznej, historycznej, przyrodniczej itd.

Czytanie książek idzie w parze z poprawą kompetencji językowych i rozwojem wyobraźni, a w tym zakresie edukacja ma dziś wiele do zrobienia dobrego. Szerzej o tej potrzebie jest w artykule pt. *Szkoła potrzebuje ładnego mówienia*. Był upowszechniony w czasopiśmie „SEDNO - Magazyn Dyrektora Szkoły”. Akcentuje potrzebę mówienia poprawną polszczyzną. Niektórzy wierzą w moc autorytetów.

Po co czytać i pisać? (fot. www.edunews.pl)

Ciekawie właśnie o sile autorytetu rodziców napisała niedawno do wychowawców i opiekunów dzieci w „Problemach Opiekuńczo-Wychowawczych” prof. Bożena Matyjas [1] w dobrym i pożytecznym artykule pt. *Autorytet rodziców i jego znaczenie w wychowaniu – w opiniach dzieci w wieku szkolnym*. Prezentuje optymistyczne przesłanie, wynikające z jej empirycznych badań o tym, że rodzice są w dalszym ciągu prawdziwym autorytetem dla swoich małych dzieci.

Coraz częściej wskazuje się, że czytanie książek ma doniosłe **znaczenie w rozwoju** dzieci. Profesor ww. pisząc o autorytecie rodziców, podkreśliła też, że rodzina, która prawidłowo funkcjonuje, a jej styl wychowania jest wyrazisty, stanowi „grunt dla kształtującego się autorytetu rodziców”. Warto przeczytać i przemyśleć! (JPS)

1. MATYJAS B., *Autorytet rodziców i jego znaczenie w wychowaniu – w opiniach dzieci w wieku szkolnym*, „Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze” 2017 nr 2, s. 3-10.
2. SAWIŃSKI J.P., *Szkoła potrzebuje ładnego mówienia*. „SEDNO - Magazyn Dyrektora Szkoły” 2009 nr 5, s. 63.
3. SKURA P., *Tylko co trzeci Polak czyta książki. Dramat w okładkach*, „Głos Nauczycielski” 2017 nr 17-18.

Konferencja Artystyczna - spotkanie w pracowni plastycznej

Centrum Edukacji Nauczycieli w Koszalinie oraz Zespół Szkół Plastycznych im. Władysława Hasiora w Koszalinie zorganizowali dla nauczycieli plastyki, edukacji wczesnoszkolnej i wychowania przedszkolnego *Konferencję Artystyczną, czyli spotkanie w pracowni plastycznej*, która odbyła się 21 marca 2017 r. w budynku szkoły przy ulicy Raławickiej 9.

Fot.: Budynek ZSP w Koszalinie (fot. <http://pl.wikipedia.org/wiki>)

Program Konferencji obejmował:

Część I: Dyskusja panelowa nt. *Jak ciekawie wprowadzać elementy historii sztuki na zajęciach?* - Danuta Lech, Tomasz Majerski, Inga Marciszek - Mazur, Hanna Bączyk, Laura Tucka, Wojciech Konieczny, Marzena Jermak;

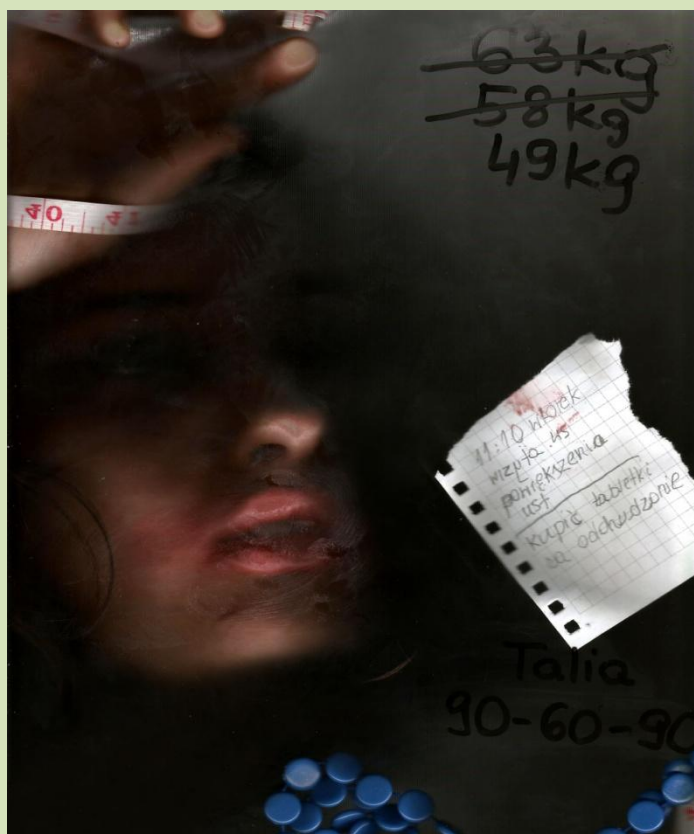
Część II: Warsztaty graficzne w grupach nt. *Elementy grafiki w nauczaniu, czyli jak przygotować ciekawe materiały dydaktyczne?* – Katarzyna Gwardiak - Kocur, Inga Marciszek – Mazur.

W trakcie Konferencji zostaną zaprezentowane prace dyplomowe absolwentów szkoły plastycznej z dziedziny animacji i mappingu.

Dodatkowych informacji udziela Marzena Jermak - tel. 94 34 259 57 lub mail: marzenajermak@poczta.fm

Fotograficzny sukces plastyka w konkursie „Społeczeństwo w obiektywie”

Uczennica Zespołu Szkół Plastycznych im. Władysława Hasiora w Koszalinie III miejsce Julia Goska zajęła III miejsce w trzeciej edycji konkursu fotograficznego pn. „Społeczeństwo w obiektywie” w 2016 roku. Zdjęcie jest faktycznie wyjątkowe (fot. 1). Gratulacje!

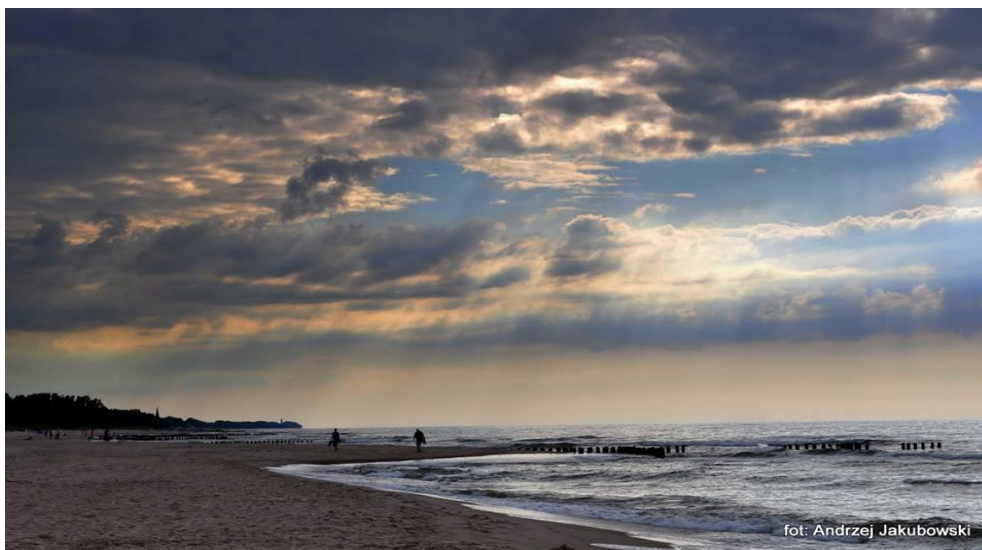
Fot. 1: Fotografia Julii Goski (fot. Arch. ZSP w Koszalinie)

W szkolnej relacji o tym konkursie i jego efektach można przeczytać na internetowej stronie szkoły: „Uczniowie naszej szkoły pod koniec 2016 roku wzięli udział w konkursie fotograficznym zorganizowanym przez Polskie Towarzystwo Socjologiczne i Instytut Socjologii Uniwersytetu Szczecińskiego. **Na trzecią edycję konkursu „Społeczeństwo w obiektywie” napłynęło wiele ciekawych propozycji, a wśród nich znalazła się nagrodzona praca Julii Goski uczennicy klasy VG. Serdecznie gratulujemy nagrodzonym!**”
Redakcja NE dołącza się do gratulacji (JPS)

- Katarzyna Gwardiak-Kocur – ZSP w Koszalinie

Dlaczego w szkole ważna jest ciekawość?

Ciekawość jest naturalną cechą ludzi i podstawową siłą do obserwowania, poznawania, poszukiwania oraz działania. Szczególna rola poznawczych zainteresowań w uczeniu się jest opisana w literaturze dydaktycznej. Racja jest po stronie tych, którzy uważają, że zainteresowania są wyjątkowo ważne w uczeniu się oraz, że trzeba lepiej wykorzystać ciekawość uczniów. Oto odpowiedź na ten temat Jolanty Turkowskiej, uczestnika e-kursu CEN [2016¹].

Piękno Bałtyku (fot. A. Jakubowski – www.facebook.com.pl)

„Lubię obserwować ludzi, otaczającą rzeczywistość. Pozwala mi to na lepszą analizę problemów, stosunków międzyludzkich. Ostatnio udało mi się spełnić moje marzenie - **objechałam całą Islandię**. Zachwyciła mnie. To było ciekawe doświadczenie dla mnie. Nie tylko z tego względu, że poznałam nowy kraj, kulturę, niektóre zwyczaje. Najciekawsze było to, że z ust tamtejszego mieszkańca słyszałam, że ludzie tam wierzą w elfy tak mocno, że wykupują miejsca (ziemię) dla nich. Na tych terenach nie można budować domów czy dróg. Widziałam malusieńkie domki, które są stawiane właśnie dla elfów.

Zadziwiło mnie również, że zwierzęta tam nie boją się ludzi. **Żyją na wolności**, chodzą sobie gdzie chcą i to człowiek uważa na nie na drogach, w górach. Na każdym miejscu czuć, że one są u siebie, natomiast to my wkraczamy na ich teren. Prawdopodobnie zwierzęta nie zaznały jeszcze tyle zła od nas, aby uciekać na nasz widok. Obserwowałam schodzący lodowiec do oceanu. Bryła lodu - w kolorach od zieleni – bieli - po turkus. Zachwycił mnie. Cisza po horyzont. Ja, przyroda i piękno, które utrwalalam na zdjęciach.

Książka, która mnie ostatnio zaciękała to ***Rozwiń swój genialny umysł***. W ciekawy sposób przedstawia możliwości naszego umysłu. To w pewnym stopniu filozofia, która polega na organizowaniu procesów myślowych, sprzyjających w uczeniu się.

Świat ogólnie jest ciekawy, każdy dzień można przeżyć ciekawie - ale to już od nas zależy ile jej dostrzeżemy i co z nią dalej chcemy zrobić. Wiem, dlaczego właśnie Islandia i dalej zamierzam kroczyć jeszcze dalej, wyżej, na północ.” [1]

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.10204526968732589.1073741849.1784241162&type=1&l=b44c120403>

Jolanta Turkowska - Bobolice

¹ J. TURKOWSKA. *Ciekawość jest ważna* – z 30.10.2016.

Jak i dlaczego innowacje zmieniają szkołę?

Znacznie osłabło ostatnio zainteresowanie nauczycieli innowacjami w edukacji i szkole. Władza oświatowa zwykle mówi i deklaruje, że wspiera innowacje i przedsiębiorczość w szkole, ale często na deklaracjach się sprawa kończy. Skąd biorą się szkolne innowacje? Dlaczego są one ważne w edukacji? Jak zmieniają one szkolne kształcenie i wychowanie?

1. Zainteresowanie innowacjami

Zainteresowanie nauczycieli jest rozmaite. Ostatnio ono znacznie zmalało, mimo rosnącej potrzeby na innowacyjne działania. Obecnie takie słowa, jak: **innowacja**, **nowatorstwo**, innowacyjność, kreatywność, innowacyjny nauczyciel, czy też innowacyjna edukacja itd. – są wymieniane często i odmieniane przez wszystkie przypadki. Stąd warto przypomnieć nauczycielom sens i znaczenie tych pojęć. Czym jest innowacyjność? Dlaczego najważniejsze jest innowacyjne myślenie?

Zainteresowanie wzbudził niedawno ciekawy wywiad pt. **Skąd się biorą innowacje?** – upowszechniony na portalu Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej. Jest to rozmowa z dr Karoliną Charewicz-Jakubowska ze School of Ideas [2], z którą rozmawiano m.in. o grzechach głównych systemu edukacji oraz tworzeniu oryginalnych rozwiązań i kształceniu innowatorów. Rozmowa jest inspirująca i rodzi liczne pytania [4]. Wskazuje też, że potrzebne są treści o innowacjach w programie studiów kształcących nauczycieli, aby potrafili programować i stymulować innowacje w edukacji.

Z wielu ciekawych zagadnień podjętych w ww. wywiadzie jest też autorska interpretacja takich podstawowych pojęć, jak: innowacja, innowacyjność i innowacyjna edukacja. Wywiad odpowiada na istotne pytania dotyczące innowacyjności, m.in.: **Czym właściwie jest innowacyjność?** Dotyczy raczej innowacyjnej gospodarki, ale przyda się też nauczycielom, bo innowacje potrzebują otwartości na zmiany, innowacyjnego myślenia i współpracy (fot. 1).

Fot. 1: Innowacja potrzebuje współpracy (fot. www.charaktery.com.pl)

2. Znaczenie innowacyjnego społeczeństwa

Zmiany społeczne są pożądane, a często niezbędne. Prowadzą do budowania innowacyjnego społeczeństwa, które jest nastawione na nowości i wyższą jakość. Dr K. Charewicz-Jakubowska [2] wskazała grzechy polskiej szkoły. Stwierdziła, że: „Nie uczymy dzieci i młodzieży współpracy i stawiania pytań problemom. Nie pokazujemy im, że **warto ryzykować**. W zamian zaszczepiamy w nich dużo zwątpienia, lęku przed publicznym ośmieszeniem oraz schematów myślenia i działania”.

Z pewnością są to interesujące spostrzeżenia, bo wskazuje też, że: „Na późniejszym etapie tworzymy sztuczny i nieprawdziwy podział na odtwórczych, przeładowanych niepraktyczną wiedzą humanistów i obdarzonych zmysłem kombinacji, innowacyjnych ścisłowców - inżynierów. To nie sprzyja tworzeniu innowacyjnego społeczeństwa oraz innowacyjnych produktów i usług” [2].

Jak i dlaczego innowacje zmieniają szkołę? – cd.

3. Zadaniem innowacji jest nowa jakość

Zmiany nazywane innowacyjnymi powinny prowadzić do nowej jakości, nowej relacji, nowego sposobu działania lub rozwiązania. W efekcie zmian powstają **nowe usługi lub nowe produkty**. Autorka ww. wywiadu posłużyła się przykładem: „do istniejącego już zestawu klocków wprowadzamy nieoczekiwane elementy. W rezultacie powstaje inny zestaw klocków, który lepiej odpowiada aktualnym potrzebom użytkowników, otwiera nowe możliwości przed budowniczymi i jednocześnie wpływa na pozostałe zestawy klocków. Nie chodzi jednak o np. nowy wariant budowli, utworzony ze znanych elementów. Chodzi o odmienny sposób myślenia, za którym idą nowatorskie działania czy nieistniejące wcześniej relacje” [2].

Zadaniem nowoczesnych nauczycieli jest rozpoznanie potrzeb dokonania zmian w nauczaniu swego przedmiotu i w szkole, odpowiednie przygotowanie i zorganizowanie innowacji oraz realizacja jej zadań, a także jeszcze dokonanie właściwej ewaluacji i promocji efektów innowacji. Warto zapytać: **Jakich innowacji potrzebuje dziś szkoła?** [3]. Odpowiedź jest na portalu Edunews.pl. Warto przeczytać.

Z praktyki wiadomo, że innowacje są różne. Występują także w przedszkolach. Marzena Nowik [1] w artykule pt. **Z innowacją za pan brat** – pisze m.in.: „Innowacja może obejmować całą grupę dzieci lub być rozszerzona na całe przedszkole. Udział dzieci w innowacji jak i nauczycieli musi być dobrowolny. Innowacja ma na celu przyniesienie **korzyści dla rozwoju** przede wszystkim dziecka, a zarazem placówki. Nowatorskie działania podnoszą jakość oraz doskonałą warsztat pracy przede wszystkim dzięki nim dzieci mogą doświadczać czegoś użytecznego. Jeśli nie daje ona pozytywnych zmian, rozwiązań, tym samym jest bezcelowa”.

4. Zespoły interdyscyplinarne

Z pewnością warto też pytać: Jakie są warunki powstania innowacyjnych produktów, usług i działań edukacyjnych? Autorka ww. wywiadu [2] wskazuje, że: „Najbardziej podstawowe warunki to otwartość na **niestandardowe sposoby myślenia**, uważna obserwacja, gotowość poniesienia ryzyka, odwaga w działaniach, ale też... umiejętność słuchania, prowadzenia dialogu z innymi i współpracy”.

Znaczenie ma też praca zespołowa. Autorka twierdzi, że: „Doskonałe rezultaty mogą przynieść prace w interdyscyplinarnych, uzupełniających się zespołach – pod warunkiem, że zespoły te potrafią naprawdę się komunikować, a nie jedynie dzielić odcinkami zadań. Idąc dalej, warunkiem koniecznym do powstania i zrealizowania innowacji jest **dopełnienie się kilku czynników**:

- 1/ pomysłu konkretnej osoby czy grupy osób,
- 2/ narzędzi do jego wcielenia,
- 3/ pieniędzy na realizację inwestycji,
- 4/ oraz koncepcji jej wprowadzenia na rynek”.

Zaistnieć musi – twierdzi ww. – „sprzężenie zwrotne między tymi czynnikami, dzięki czemu świetna koncepcja nie zmarnuje się, lecz dostanie szansę na wdrożenie i sprawdzenie się w rzeczywistych warunkach” [2]. Warto więc rozumieć podstawowe wady obecnego systemu edukacji i sposoby tworzenia oryginalnych rozwiązań w edukacji. Warto to przemyśleć. (JPS)

1. NOWIK M., *Z innowacją za pan brat*, „Nauczycielska Edukacja” 2017 nr 3, s. 25-30.

2. Red., *Skąd się biorą innowacje? Wywiad z dr Karoliną Charewicz-Jakubowską* – www.swps.pl – z 01.09.2016.

3. SAWIŃSKI J.P., *Jakich innowacji potrzebuje dziś szkoła?* Edunews.pl – z 29.06.2011.

4. SAWIŃSKI J.P., *Ciekawy wywiad: Skąd biorą się innowacje?* „Nauczycielska Edukacja” 2017 nr 2, s. 34.

Z innowacją za pan brat

Innowacje pedagogiczne to prowadzone w placówkach nowatorskie rozwiązania programowe, metodyczne lub organizacyjne, które mają na celu poprawę jakości placówki. O programowej stronie mówimy wtedy, kiedy innowacja poszerza podstawę programową o nowe treści, lub jeśli realizacja dotyczy będzie własnego, autorskiego programu nauczania. Strona metodyczna zawiera **zmiany metod pracy** wychowawczej, dydaktycznej i opiekuńczej, natomiast strona organizacyjna mówi o zmianach dotyczących organizacji kształcenia, wychowania, opieki.

Innowacja może obejmować całą grupę dzieci lub być rozszerzona na całe przedszkole. Udział dzieci w innowacji jak i nauczycieli musi być dobrowolny. Innowacja ma na celu przyniesienie **korzyści dla rozwoju** przede wszystkim dziecka, a zarazem placówki. Nowatorskie działania podnoszą jakość oraz doskonałą warsztat pracy przede wszystkim dzięki nim dzieci mogą doświadczać czegoś użytecznego. Jeśli nie daje ona pozytywnych zmian, rozwiązań, tym samym jest bezcelowa.

Dzieci Przedszkola „Miś” (fot. Arch. MN)

Innowacja pedagogiczna zawierać powinna w skrócie: tytuł, przez kogo została opracowana, placówkę, wstęp, podstawę prawną, temat innowacji, przeznaczenie, czas realizacji, rodzaj innowacji:

- programowa (ponieważ zmiany dotyczą programu zajęć edukacji przedszkolnej),
- metodyczna (ponieważ zmiany dotyczą zmiany metod pracy dydaktyczno-opiekuńczo-wychowawczej),
- organizacyjna (ponieważ zmiany dotyczą organizacji kształcenia wychowania lub opieki).

Ponadto innowacja zawiera miejsce realizacji, koncepcję wiodącą innowacji (co nas skłoniło do jej wprowadzenia), cele ogólne, cele szczegółowe (dziecko umie, rozwija, potrafi), treści rozpisane na:

- * tematykę zajęć,
- * treści,
- * efekt działań.

Ponadto zawiera metody i formy pracy: (metody, formy, środki dydaktyczne), przewidywane osiągnięcia, warunki innowacji (czyli, że pomoc finansowa zapewnia organ prowadzący), jak i ewaluację, załączniki do ewaluacji (ankieta dla rodziców, wywiad z dzieckiem) oraz przykładowe scenariusze zajęć i bibliografię. Dyrektor placówki wypełnia kartę zgłoszenia innowacji do Kuratorium Oświaty, która zawiera: nazwę placówki, adres, nazwę innowacji, czego innowacja dotyczy, termin realizacji, czy innowacja wymaga nakładów finansowych, w chwili wdrożenia innowacji, kogo ona obejmuje, informację czy założenia innowacji były wcześniej publikowane, czy w szkole, placówce działa Rada Szkoły oraz informacje dotyczące innowacji:

Z innowacją za pan brat – cd.

- cel innowacji wskazujący na poprawę jakości pracy szkoły, placówki;
- *opis zasad innowacji, potwierdzone kopie (zgodność z oryginałem) taki jak:
- uchwała Rady Pedagogicznej w sprawie wprowadzenia innowacji,
- opinia pozytywna Rady Pedagogicznej,
- zgoda autora lub autorów na wdrożenie innowacji w szkole, placówce, jeśli założenia innowacji nie były wcześniej opublikowane lub dokumenty potwierdzające opublikowanie założeń,
- opinia Rady Szkoły - dotyczy przypadku, gdy w szkole działa Rada Szkoły,
- zgoda organu prowadzącego na przyznanie placówce dodatkowych środków budżetowych, gdy innowacja wymaga dodatkowych nakładów finansowych,
- dokument potwierdzający zgodę nauczyciela/ nauczycieli na przystąpienie do innowacji.

W Przedszkolu Niepublicznym „Miś” wprowadzone zostały trzy innowacje pedagogiczne w tym roku szkolnym oraz jedna innowacja pedagogiczna w zeszłym roku szkolnym. Pierwsza z nich obejmowała treści plastyczno-techniczne i zatwierdzona została przez Kuratorium Oświaty pod tytułem „**Mały Picasso**”.

Uczestniczyły w niej chętne dzieci z grupy 6-latków integracyjnych, które wykazywały bardzo dużą aktywność plastyczno-techniczną. Wielu rodziców z tej grupy wspomagało przedszkole różnorodnymi materiałami, które można było wykorzystać w pracy z dziećmi.

Dzieci nie kryły zadowolenia z tych zajęć i często dopytywały o kolejne terminy. W sali został utworzony kącik do działań plastycznych, gdzie dzieci miały do dyspozycji różnorodne materiały. Dzieci bardzo chętnie ze sobą współpracowały, sprzątały po zakończonej pracy, ale co było najważniejsze rozwijały swoją twórczą wyobraźnię, fantazję, kreatywność, zręczność manualną, uczyły się wspomagania słabszych, cierpliwości, a także było to dla nich formą relaksu. Dzieci tak chętnie pracowały, że zostało wykonanych wiele więcej rzeczy niż zaplanowano w innowacji. Ponadto 12 dzieci z tej grupy wzięło udział w różnych plastycznych konkursach, gdzie zajmowały wysokie miejsca.

Kolejna Innowacja Pedagogiczna nosi tytuł : „Witaminki, witaminki dla chłopczyka i dziewczynki” zawiera treści o zdrowym żywieniu.

Z innowacją za pan brat – cd.

Niniejsza innowacja została rozszerzona na całe przedszkole i miała na celu wpojenie zasad zdrowego stylu życia od najmłodszych lat. Dzieci miały okazję zapoznać się ze sposobami przygotowania prostych posiłków **z warzyw i owoców** oraz innych produktów bogatych w witaminy. Innowacja ta ma na celu zachęcanie do spożywania przygotowanych rzeczy.

Dzieci raz w tygodniu mogą przygotowywać własnoręcznie śniadania, same komponują kolorowe kanapki, twarożki, wyciskają soki, robią sałatki, kiszą kapustę, ogórki, owocowe, zdrowe desery, owsiane ciasteczka, bułeczki z serem, szaszłyki owocowe itp. - produkty, które później bardzo chętnie jedzą.

Dodatkowo poznają zasady właściwego zachowania się przy stole, układania sztuczków, poznają proste przepisy, co przejawia się w ogromnej satysfakcji oraz radości dzieci.

Z innowacją za pan brat – cd.

Kolejną Innowacją Pedagogiczną w naszej placówce jest innowacja pt; „**Misiowe eksperymentowanie**”, która ma na celu pobudzanie ciekawości dziecka, zachęcanie do stawiania pytań i szukania odpowiedzi. Obejmuje ona dzieci chętne z grupy 5-latków.

Doświadczenia pobudzają myślenie, rozbudzają ciekawość, a dorosły ma na celu udostępnić dziecku pomoce oraz uporządkować jego działania dbając o bezpieczeństwo.

Dzieci mogą systematycznie doświadczać nowych zjawisk, uczyć się dokładnej obserwacji, próbować wyciągać wnioski, ale przede wszystkim mają radość z eksperymentowania, tworzenia, poznawania świata wielozmysłowo.

Z innowacją za pan brat – cd.

Zajęcia były cykliczne jeden raz na dwa tygodnie, doświadczenia bazują na produktach ogólnodostępnych, spożywczych, takich jak: olej spirytusowy, soda oczyszczona, barwniki do jajek, jodyna, skrobia ziemniaczana, atrament, sok z czerwonej kapusty, barwiona woda bibułą, mąka, tabletki musujące-witaminy i wiele innych produktów, które dawały często widowiskowe doświadczenia.

Dzieci samodzielnie łączyły składniki, dotykały, wachały i obserwowały reakcje, wyciągały wnioski, obserwowały powstałe zmiany, często wypowiadając „łal”.

Kolejną innowacją pedagogiczną w naszym przedszkolu jest: „**Starszy brat, starsza siostra - wspieramy mamy**”, która ma na celu oswojenie dziecka z sytuacją pojawienia się nowego członka rodziny za pomocą różnych działań wychowawczych przedszkola. Obejmuje ona całe przedszkole.

Czas przygotowań do nowej roli brata lub siostry, jest czasem bardzo trudnym dla dziecka, dlatego przedszkole poprzez swoje działania wychowawcze daje dziecku możliwość uzewnętrznienia emocji, przeżyć, nie do końca nazwanych myśli, niewypowiedzianych słów, prośb, życzeń, żalu, buntu, nie podzielonej z nikim radości czy smutku.

Z innowacją za pan brat – cd.

Umiejętne zorganizowanie zajęć, zaproszenie mamy dziecka, pokazanie zdjęć USG, czytanie bajek o młodszym rodzeństwie, kierowana rozmowa pytaniami nauczyciela i wiele innych elementów, daje dziecku możliwość ukazania swoich emocji i poczucia bycia kimś ważnym.

Dodatkowo takie działania wspomagają rodziców, ułatwiają adaptację do nowej sytuacji. Mama opowiada i pokazuje zdjęcia jak dziecko było malutkie, przynosi ulubione zabawki, pamiątki, dziecko wzmacnia wiarę w samego siebie, czuje, że nie tylko to nowe życie w brzuchu mamy jest ważne, ale ono także.

Kiedy następuje czas narodzin młodszego rodzeństwa, starszy brat lub siostra dostaje order, częstuje słodyczami dzieci w przedszkolu pokazując zdjęcie młodszego rodzeństwa, ma na głowie koronę z napisem: starszy brat, starsza siostra, w szatni wywieszana jest informacja, że urodziło się młodsze rodzeństwo, zdjęcie, gratulacje.

Wszystkie innowacje wnoszą nowe informacje do umysłu dziecka, poszerzają jego horyzonty, wspierają rodziców w działaniach wychowawczych. Rozwijają kreatywność, twórczość dzieci, aktywizują do działania. Ponadto mobilizują inne nauczycielki do szukania czegoś interesującego, tworzenia czegoś nowego, dzięki czemu poszerzają własną wiedzę oraz wiedzę wychowanków.

Autorki innowacji pedagogicznych:

„Mały Picasso”- Anna Kiełbowska

„Witaminki, witaminki dla chłopczyka i dziewczynki”- Anna Sikorska - Staciwa

„Misiowe doświadczenia” oraz „Starszy brat, starsza siostra” - Marzena Nowik

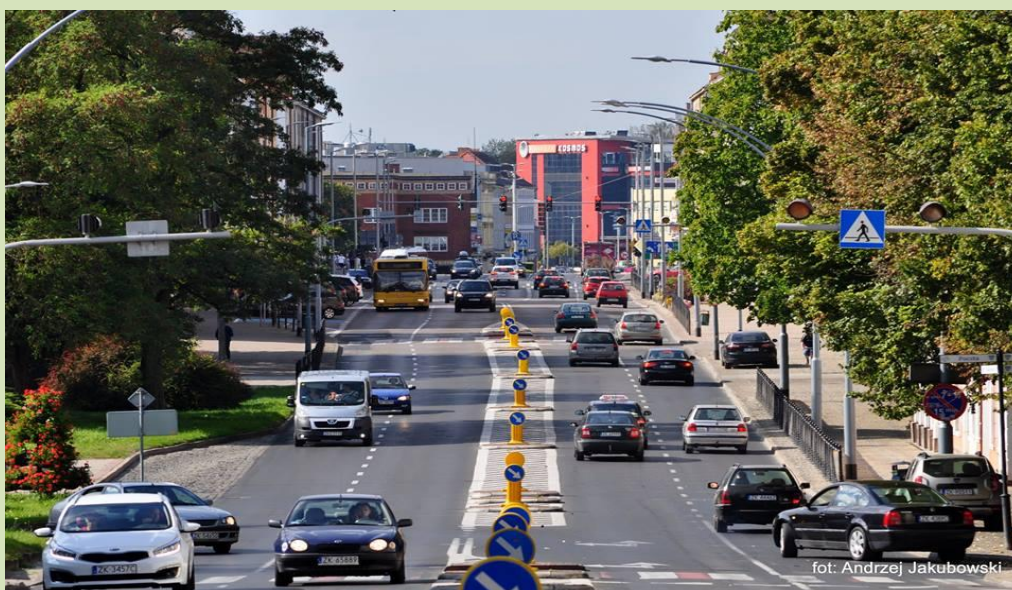
Marzena Nowik - nauczyciel, zastępca dyrektora
ds. Nadzoru Pedagogicznego w Przedszkolu Niepublicznym „Miś”

O Stowarzyszeniu Przyjaciół Koszalina

Stowarzyszenie Przyjaciół Koszalina – organizacja pożytku publicznego, której celem działalności jest krzewienie miłości do Koszalina, pielęgnowanie jego tradycji oraz upowszechnianie wiedzy o mieście. Działa w Koszalinie od 1994 rok. Obecnie liczy już 160 członków, a prezesem jest Bożena Kaczmarek [2017²].

Historia

Stowarzyszenie zostało utworzone 25 maja 1994. W grupie założycielskiej znalazły się osoby o dużym autorytecie, dorobku publicystycznym i naukowym, cieszący się powszechnym szacunkiem wśród Koszalinian: prezydent Koszalina - Henryk Sobolewski, prezydenci miasta - Bernard Kokowski i Antoni Grzechowski, Tadeusz Gasztold, kanclerz Bałtyckiej Wyższej Szkoły Humanistycznej - Roman Skeczkowski, dyrektor Archiwum Państwowego – Adam Wirski, Borys Storch, pisarz Czesław Kuriata, dyrektor Miejskiego Ośrodka Kultury - Janusz Bastrzyk, dyrektor Koszalińskiej Biblioteki Publicznej - Andrzej Ziemiński, fotograf – Zdzisław Pacholski, Anna Bojar-Fijałkowska, Ignacy Skrzypek, długoletni dyrektor I LO im. St. Dubois, wiceprzewodniczący Rady Miasta – Lech Żyła, Tadeusz Fikowicz, Agnieszka i Janusz Sterzel, działacz gospodarczy – Paweł Flens i inni.

Fot.: Ulice Koszalina (fot. www.facebook.com.pl – A. Jakubowski)

Pierwszym prezesem Stowarzyszenia był dr **Eugeniusz Żuber**. W latach 1996-2001 pracami Stowarzyszenia kierował Jerzy Lewandowski. Od 22 listopada 2001 do 23 kwietnia 2016 funkcję prezesa Stowarzyszenia pełnił Józef Maciej Sprutta. W dniu 23 kwietnia 2016 odbyło się nadzwyczajne walne zebranie Stowarzyszenia. Po rezygnacji złożonej przez Józefa Spruttę prezesem Zarządu Stowarzyszenia została wybrana Bożena Kaczmarek.

Początkowo siedzibą Stowarzyszenia był nieistniejący już budynek przy ul. Konstytucji 3 Maja 3. W maju 2002 Stowarzyszenie przeniosło się do nowej siedziby w pasażu Milenium przy ul. Bolesława Krzywoustego 2A/4. Do kwietnia 2016 roku mieściło się przy ul. Zwycięstwa 137/139. Obecnie Stowarzyszenie ma siedzibę przy ul. Andersa 34.

² https://pl.wikipedia.org/wiki/Stowarzyszenie_Przyjaciół_Koszalina - z 18.01.2017.

O Stowarzyszeniu Przyjaciół Koszalina – cd.

Cele i środki działania

Stowarzyszenie jest dobrowolnym, samorządnym i niezależnym zrzeszeniem członków mającym prawo wypowiedzenia się w sprawach publicznych. Celem Stowarzyszenia jest:

- inspirowanie i organizowanie działalności społecznej, gospodarczej, samorządowej, naukowej, popularyzatorskiej, kulturalnej, sportowej, turystycznej, ochrony zabytków i środowiska naturalnego, reklamy i wydawnictwa czasopism, książek i innych publikacji prezentujących dorobek i twórczość mieszkańców Koszalina,
- wyrażanie wobec władz miejskich, instytucji, związków i organizacji potrzeb i opinii mieszkańców miasta,
- udzielanie pomocy pionierom Koszalina i ich rodzinom, a szczególnie niepełnosprawnym i chorym wymagającym opieki,
- opieka nad grobami pochowanych w Koszalinie weteranów walk oraz powstań narodowych - w szczególności uczestników Bitwy pod Lenino, Bitwy pod Monte Cassino, Powstania Wielkopolskiego i Powstania Warszawskiego,
- prowadzenie działalności na rzecz ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego - słowiańskiego, polskiego, kaszubskiego, niemieckiego i innych narodowości zamieszkujących Pomorze,
- pielęgnowanie tradycji słowiańskiej na Pomorzu,
- działanie na rzecz integracji europejskiej - szczególnie w wymiarze kontaktów z dawnymi mieszkańcami niemieckiego Koszalina, współpraca z ich organizacjami w celu poznania historii miasta i regionu,
- poznanie osób i rodów zasłużonych dla miasta,
- współdziałanie z innymi organizacjami pozarządowymi, w tym szczególnie ze „Wspólnotą Polską”, Koszalińskim Towarzystwem Społeczno-Kulturalnym oraz organizacjami zagranicznymi,
- promocja miasta w kraju i za granicą, w tym utrzymywanie kontaktów z byłymi mieszkańcami Koszalina, którzy wyjechali do innych miast i za granicę. [2]

Fot.: Kaplica św. Gertrudy w Koszalinie (fot. Andrzej Jakubowski – www.facebook.com.pl)

O Stowarzyszeniu Przyjaciół Koszalina – cd.

Stowarzyszenie swoje **cele realizuje** poprzez:

- wydawanie książek,
- wydawanie gazet,
- wydawanie czasopism i wydawnictw periodycznych,
- prace badawczo-rozwojowe w dziedzinie archeologii i historii,
- projektowanie i realizowanie kampanii reklamowych, dystrybucja i doręczanie prospektów i próbek reklamowych,
- zapewnienie świadczeń kulturalnych, rekreacyjnych, mających na celu ochronę środowiska naturalnego, związanych z budownictwem mieszkaniowym,
- niesienie pomocy osobom w trudnej sytuacji materialnej,
- działalność domów i ośrodków kultury,
- pozostała działalność usługowa nie sklasyfikowana gdzie indziej (badania genealogiczne).

Fot.: Koszaliński Amfiteatr (fot. www.facebook.com.pl)

Działalność opiekuńcza Stowarzyszenia prowadzona jest przede wszystkim na rzecz seniorów - mieszkańców miasta i regionu, a szczególnie pionierów - osób osiedlonych i urodzonych w Koszalinie do 1950 i ich rodzinom.

Dla osiągnięcia swych celów Stowarzyszenie może prowadzić samodzielną działalność gospodarczą, służącą realizacji celów statutowych, może uczestniczyć w fundacjach, spółkach oraz w innych przedsięwzięciach gospodarczych.

Stowarzyszenie wydaje czasopismo „Koszalin”, zarejestrowane zgodnie z odrębnie obowiązującymi przepisami. Stowarzyszenie może powoływać bractwa, sekcje i kluby problemowe - doraźne lub stałe, w tym przed wszystkim Krajowe Bractwo Literackie, Klub Pioniera Miasta Koszalina oraz Klub Historii Miasta [2].

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Etyka (w) szkole. Filozofia (w) edukacji. Etyki zawodowe”

Filozofia jest dziedziną ważną i wyjątkową. Jej elementy występują we wszystkich naukach. Ostatnio dużo mówi się i pisze o potrzebie uczenia filozofii w szkole. Dość często też organizuje się konferencje na ten temat.

Filozofia w szkole

Instytut Filozofii Uniwersytetu Śląskiego, Wydział Społeczno-Medyczny Wyższej Szkoły Planowania Strategicznego w Dąbrowie Górniczej i Zespół Szkół Ekonomicznych w Dąbrowie Górniczej zorganizowały kolejną edycję Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Etyka (w) szkole. Filozofia (w) edukacji. Etyki zawodowe”, która odbyła się w dniach 4–5 kwietnia 2017 roku. Czasopismo „Filozofuj!” objęło to wydarzenie swoim patronatem medialnym [1,2].

„Filozofuj – okładka nr 1/2017 (fot. www.filozofuj.pl)

Konferencja miała charakter otwarty i kierowana była zarówno do filozofów jak i pedagogów, psychologów, socjologów oraz wszystkich zainteresowanych podejmowaną tematyką. Jej podstawowym celem jest stworzenie przestrzeni **dla wymiany refleksji**, wyników badań oraz doświadczeń zdobytych w praktyce nauczycielskiej i administracyjnej.

Filozoficzna podstawa i dydaktyka

Ubiegłoroczna konferencja koncentrowała się na temacie **podstawy programowej** etyki i filozofii, a także na zależnościach zachodzących między filozofią, etyką i religią, tak w wymiarze naukowym, jak i dydaktycznym. W tym roku organizatorzy zachęcali do podjęcia refleksji nad zagadnieniem tak zwanych etyk zawodowych. Uczestnicy mieli okazję przedstawić i wysłuchać wyników badań dotyczących m.in. poszczególnych kodeksów zawodowych. Poza tym, w kontekście aktualnych reform w edukacji, warto pochylić się także nad historycznym, filozoficznym oraz socjologicznym ujęciem etosu nauczyciela [2].

Dodatkowo, konferencja była – zdaniem organizatorów – „znakomitą okazją do podzielenia się swoimi refleksjami nt. metodologii oraz dydaktyki etyki zawodowej. Wiąże się to bezpośrednio z – mającą już swoje stałe miejsce w obrębie badań naukowych – **dydaktyką filozofii**, stanowiącą źródło ciekawej inspiracji dla czynnych nauczycieli filozofii i etyki. Trzeci krąg tematyczny stanowi filozofia edukacji jako osobna dziedzina filozoficzna [1,2].

1. Ogólnopolska Konferencja (...) – informacja z www.facebook.com.pl – z 22.02.2017.

2. Informacja o konferencji z: www.filozofuj.eu/ogolnopolska-konferencja - z 20.02.2017.

Nowe czasopismo „Psychologia w Praktyce”

„Psychologia w Praktyce” to – zdaniem wydawcy - pierwsze na rynku zawodowe czasopismo psychologów i psychoterapeutów dzieci i dorosłych zdecydowanie odpowiada na pytanie: Jak skutecznie służyć pomocą psychologiczną i psychoterapeutyczną na miarę uwarunkowań XXI wieku? [1].

Z lektury pierwszego numeru dowiesz się m.in.:

- Dlaczego ludzie poświęcają czas na **budowanie swoich wizerunków w internecie**? - **rozmowa z Profesorem Philipem Zimbardo** przeprowadzona przez redaktor prowadzącą dr Agnieszkę Wilczyńską.
- Czy w opinii terapeuty, **współczesna rodzina** skazana jest na zatracenie więzi i brak stabilizacji? - **rozmowa z prof. Bogdanem de Barbaro**
- **Różne oblicza lęku u dzieci i młodzieży**. Dlaczego rodzina jest ważna? Jak rozmawiać z nastolatkiem, który mówi: *Nie chcę dorastać w mojej rodzinie* - **studia przypadków**.
- Intensywna Krótkoterminowa Psychoterapia Dynamiczna w kontekście aktualnych uwarunkowań cywilizacyjnych - **Elżbieta Brodowska**. ISTDP uczyła się pod kierunkiem i superwizją Josette ten Have de Labije

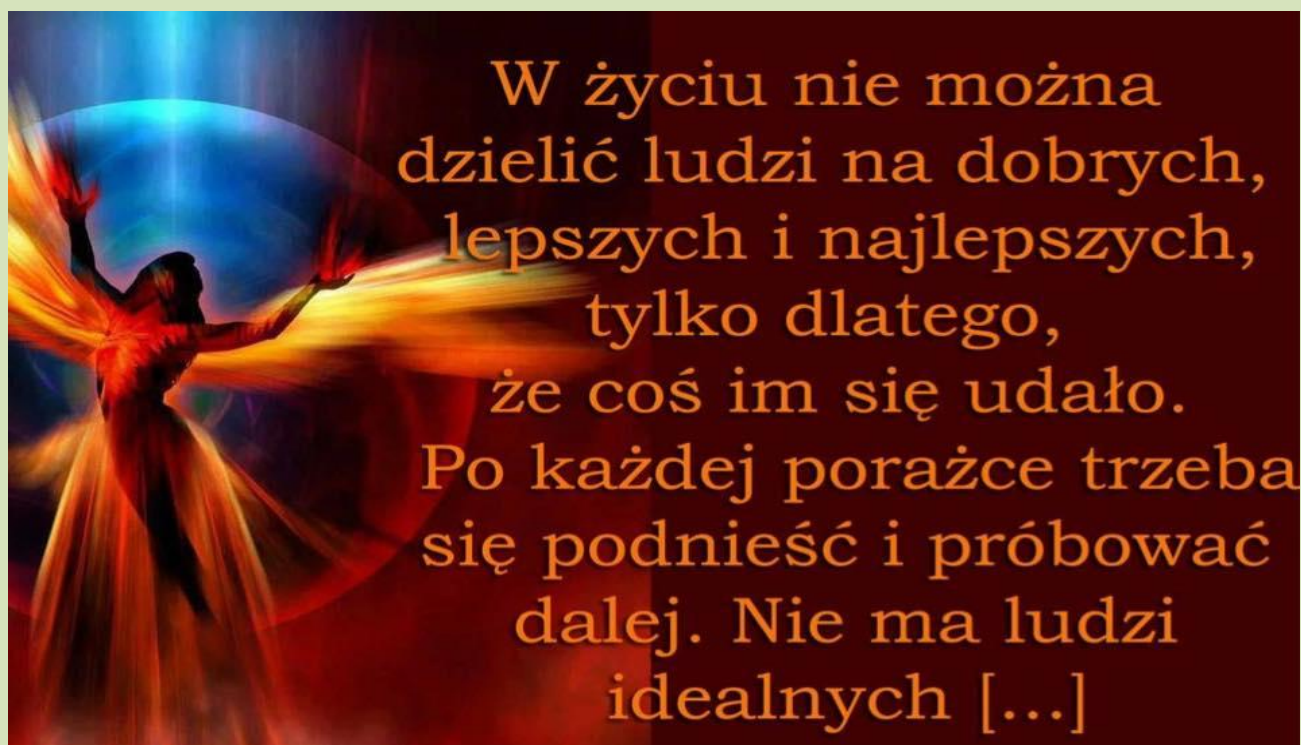
„Psychologia w Praktyce” – okładka (fot. www.forum.media.pl/Psychologia)

- Jak znajomość neurobiologii może wpływać na **rozumienie regulacji emocji i lęku w terapii ISTDP** - studium przypadku - Elżbieta Brodowska. ISTDP uczyła się pod kierunkiem i superwizją Josette ten Have de Labije
- Kiedy **ciągła potrzeba bycia online i płynna tożsamość** jest zaburzeniem, uzależnieniem, a kiedy sposobem na lepsze, bogatsze życie? **Jakie możliwości daje psychoterapeucie cyberprzestrzeń?** - Joanna Flis [1]

Nowe czasopismo „Psychologia w Praktyce” – cd.

- Dlaczego klient wybiera relacje w mediach społecznościowych i speeddating. Jak cyberprzestrzeń dezorganizuje funkcje poznawcze? **Terapia aktywności i zaangażowania w przypadku leku społecznego.** - Bartosz Kleszcz
- Dlaczego pacjent jest bardziej zaburzony niż nam się na początku wydaje? **Fakty i mity na temat diagnozy kroczącej w pracy z dorosłym.** - Alicja Balińska
- **W jaki sposób w Polsce i na świecie wykorzystywane są najnowsze osiągnięcia nauki i technologii** w pracy z konkretnym klientem. Podpowiadamy najlepsze praktyki. - Piotr Sidoruk
- Kiedy i w jakich uwarunkowaniach psychologicznych klient zyskuje gotowość zmiany swoich zachowań i stylów myślenia - jakiego rodzaju przekonania wpływają na przebieg procesu terapeutycznego? - Agnieszka Pawłowska
- **Co naprawdę wiemy o zastosowaniu terapii neurofeedback?** - fakty i mity, - dr Kacper Czech
Jakie narzędzia IT możemy wykorzystywać w psychoterapii. W jaki sposób Scenariusze alternatywne mogą być narzędziem w terapii zaburzeń osobowości? - Piotr Sidoruk [1]

1. www.forum.media.pl/Psychologia – z 11.01.2017.

W życiu zwykle nie warto dzielić... (fot. www.facebook.com.pl)

Dobra książka: Daniel J. SIEGEL, *Burza w mózgu nastolatka. Potencjał okresu dorastania*, Podkowa Leśna: Wydaw. MiND, 2016

Nauczyciele powinni rozumieć swoich uczniów, dość różnych na poszczególnych etapach rozwoju, w tym „zwariowanych” nastolatków. Nastolatkiem był kiedyś każdy z nas. „Burza w mózgu nastolatka” to nowa książka o problemach dorastania. Przyda się rodzicom i nauczycielom wychowawcom, w szczególności gimnazjów. Radzi: Jak zrozumieć nastolatka?

Jak zrozumieć nastolatka?

Niedawno pytałem sam siebie i innych na edukacyjnym portalu Edunews.pl: **Kto potrafi to wszystko zrozumieć, czyli po co nam rozumienie?** [1]. Pytanie dotyczy zrozumienia kilku podstawowych dla szkolnej edukacji problemów, w tym sensu podejmowanej reformy oświaty oraz ludzkiego rozumienia w ogóle. A oto pojawiła się ciekawa dla nauczycieli książka, która próbuje odpowiedzieć na pytanie: **Jak zrozumieć nastolatka?**

Nie każdy z nas ma bardzo dobrą pamięć i pamięta, jak to było, gdy miało się naście lat. A jeśli się tego nie pamięta to: **Jak zrozumieć nastolatka?** To jest właśnie tytuł artykułu – opinii Joanny Szulc [2] - która jest redaktorką serwisu FC EDU, szefową promocji i trenerką. Opiniując tę książkę wskazuje, że: „Podobno dorosły człowiek nie jest w stanie sobie dokładnie przypomnieć tego, jak to było, gdy był nastolatkiem. Takie ograniczenie mózgu. Pamięta wydarzenia i fakty, może pamiętać zarys emocji, ale nie może „wejść w skórę nastolatka”.

Co charakteryzuje książka?

Na treści tej publikacji składa się wiele ciekawych pytań i wskazówek dla rodziców i nauczycieli. Podejmuje ona różnorodne i ważne sprawy związane z okresem dorastania. Składa się z **4 głównych części**:

- 1/ Potencjał okresu dorastania – a w tym np.: „Korzyści i wyzwania okresu dorastania” i „Bunt dorastania”;
- 2/ Mózg;
- 3/ Bliskie relacje;
- 4/ Zmiany i wyzwania okresu dorastania.

Na pewno wobec tego warto zapytać:

- 1/ Czy i jakie jest nasze rozumienie drugiego człowieka?
- 2/ Jak dorosły ma zrozumieć młodego człowieka cyfrowej epoki?
- 2/ Czy faktycznie trzeba w pełni zrozumieć swoje nastoletnie dziecko i ucznia?
- 3/ Jak zrozumieć swoich nastoletnich uczniów - wychowanków?

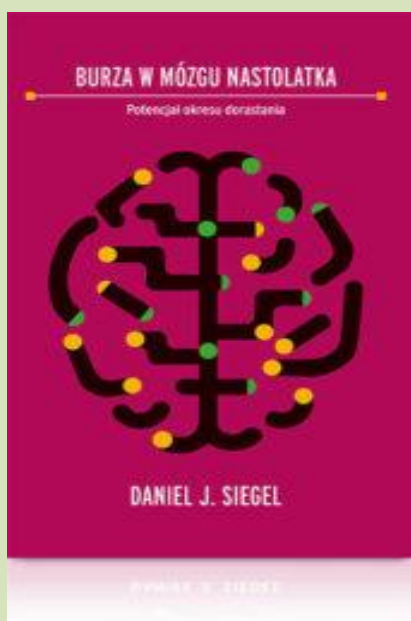
Jak uwolnić niezwykle potencjał młodości?

Nowa książka prof. Daniela J. Siegela - znanego na Zachodzie z licznych popularnych publikacji, neuropsychologa – jest ciekawa z kilku względów. **Rozprawia się z mitami** na temat problemów dorastania i nastolatków. Ukazuje je z nieco innej perspektywy. Profesor jest neuropsychologiem i psychiatrą oraz znanym popularyzatorem tematyki wychowawczej.

Dobra książka: Daniel J. SIEGEL, *Burza w mózgu nastolatka. Potencjał okresu dorastania*, Podkowa Leśna: Wydaw. MiND, 2016 – cd.

Neuropsycholog ten twierdzi, że zmiany, jakie wtedy zachodzą mają niewiele wspólnego z szalejącymi hormonami, lecz wynikają przede wszystkim z procesów **przebudowy mózgu** i tworzenia się nowych połączeń. Uważa też, że ten okres od dwunastego do dwudziestego czwartego roku życia decyduje o tym, kim staniemy się w przyszłości. Autor do nastolatków zalicza też młodych ludzi do lat 24.

Nabywamy wtedy – zdaniem ww. autora - wielu ważnych umiejętności i przygotowujemy się do opuszczenia domu rodzinnego. **Sklonność do ryzyka**, intensywna emocjonalność, zainteresowanie nowością to ważne i cenne cechy nastolatków, dzięki którym mogą wypracować nowe strategie radzenia sobie z wyzwaniami współczesnego świata [3].

Burza w mózgu nastolatka... - okładka (fot. www.empik.com.pl)

Dlaczego zainteresuje ona nauczycieli?

Na pewno publikacja zainteresuje nauczycieli, choć sam autor dedykuje tę książkę zarówno dorosłym, jak i nastolatkom, przy czym za nastolatków uważa jeszcze osoby po dwudziestych urodzinach. Osobiście uważam, że nie dla każdego młodego człowieka będzie to łatwa lektura. Natomiast jestem pewna, że niemal wszyscy dorośli, czytając o typach więzi i możliwych strategiach wchodzenia w relacje, pomyślą: „przecież to jest o mnie!”. Być może sami nareszcie zrozumieją swoje reakcje i potrzeby. A to pozwoli im być lepszymi rodzicami. Tak twierdzi recenzentka tej książki Joanna Szulc [3].

Niewątpliwie teza jest prawdziwa i słuszna, że za postępowanie, zachowanie oraz rozwojowe cechy nastolatków odpowiada działalność mózgu, ale on przecież „tak gra”, jak mu hormony i chemia na to pozwalają. Warto by w tym miejscu przypomnieć podstawowe rodzaje naszych **hormonów podwzgórzowych i przysadkowych**, a także innych, oraz reguły ich działania w organizmie człowieka. (JPS)

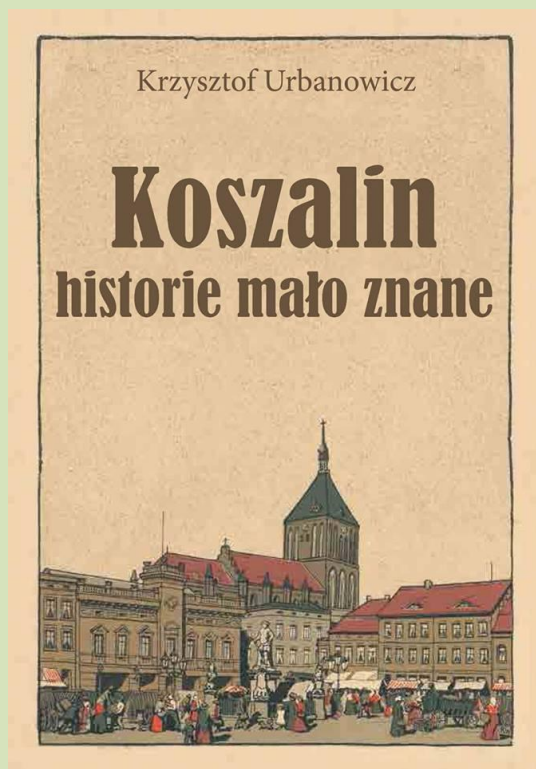
-
1. J.P. SAWIŃSKI, *Kto potrafi to wszystko zrozumieć, czyli po co nam rozumienie?* Edunews.pl – z 08.12.2016.
 2. J. SZULC, *Jak zrozumieć nastolatka?* – www.FC.EDU.pl – z 26.01.2017.
 3. Opinia o książce – www.empik.com.pl – z 26.03.2017.

Krzysztof URBANOWICZ, *Koszalin - historie mało znane*, Koszalin: Wydaw. Państwowe Archiwum w Koszalinie i portal naszemiasto.pl, 2016

Co wiemy o swoim mieście? Oto nowa publikacja „Koszalin - historie mało znane” autorstwa Krzysztofa Urbanowicza o naszym mieście. To najnowsze wydawnictwo Archiwum Państwowego w Koszalinie i portalu naszemiasto.pl. Zawiera ona teksty dotyczące mało znanych lub zapomnianych epizodów z historii miasta, które miały wpływ na życie mieszkańców.

Całość została podzielona na dwie części. W pierwszej, Koszalin został pokazany jako pruska stolica pomorskiej rejencji oraz prężnie działający ośrodek lokalnej gospodarki ze swoimi wzlotami i upadkami. Umieszczenie lokalnych historii na tle epoki pozwala lepiej zrozumieć specyfikę opisywanego okresu.

Część druga poświęcona jest historii polskiego Koszalina od pierwszych lat powojennych. Na podstawie zachowanych materiałów archiwalnych pokazane zostało codzienne życie pierwszych mieszkańców miasta, jego odbudowa, kolejne projekty architektoniczno-urbanistyczne oraz ważne przed laty i dziś już zapomniane wydarzenia społeczne oraz kulturalne, których skutki są w mieście odczuwalne do dziś [1].

Fot.: Koszalin - historie... (fot. www.facebook.pl)

Ciesząc się z dużego zainteresowania najnowszą publikacją pt. „Koszalin - historie mało znane” wydaną przez Archiwum Państwowe w Koszalinie i portal naszemiasto.pl, którego promocja odbyła się 13 grudnia br. w Delegaturze Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Koszalinie, mamy dla Was niespodziankę:). Publikacja w wersji elektronicznej PDF do pobrania jest już dostępna na stronie internetowej Archiwum: www.koszalin.ap.gov.pl. Jednocześnie przypominamy, że w Menu nawigacyjnym - Wydawnictwa dostępne są w wersji on-line pozostałe publikacje wydane przez koszalińskie Archiwum [1].

1. Informacja ze strony – www.koszalin.ap.gov.pl – z 16.12.2016.

Filharmonia Koszalińska im. Stanisława Moniuszki zaprasza

W maju i czerwcu odbędą się następujące koncerty:

1. 19 maja 2017 0- piątek, godz. 18:30 - **Romantyczni Słowianie**

- Dyrygent – Massimiliano Caldi, fortepian – Konrad Skolarski

- Orkiestra Filharmonii Koszalińskiej

- W programie utwory: Stanisława Moniuszki. Fryderyka Chopina i Bedricha Smetany

Fot.: Śpiew jest, a gdzie muzyka? - Sikora bogatka (fot. www.interia.pl)

2. 26 maja 2017 - piątek, godz. 18:30 – **Estrada dla młodych**

- Dyrygent – Klemens Sarybut

- Uczniowie Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych w Koszalinie

- W programie utwory: Stanisława Moniuszki. Fryderyka Chopina i Bedricha Smetany

3. 02 czerwca 2017 - piątek, godz. 18:30 – **Maestro w podwójnej roli**

- Dyrygent/fortepian – Massimiliano Caldi, fortepian – Emilian Madey, fortepiano – Michał Drewnowski

- Orkiestra Filharmonii Koszalińskiej

- W programie utwory: Gioacchino Rossini, Wolfganga Amadeusza Mozarta i Josepha Haydna

➔ **Filharmonia zaprasza.**